

**VERGETEN GENTSE SCHRIJVERS:
ADOLPHE BARTHÉLÉMY DUFRANNE
(GENT 1833 – GENT 1858)**

Filosoof, schrijver.

Adolphe Barthélémy Dufranne is geboren in 1833 op de Reep te Gent. Zijn ouders waren afkomstig uit Henegouwen. Hij was de jongste zoon van Philippe Joseph, suikerbakker. Zijn moeder, Antonia Pappaert, is, net als nog een paar kinderen, jong gestorven, toen Adolphe pas vijf jaar oud was. Adolphe volgde middelbaar onderwijs in het Sint-Barbara college en het koninklijk atheneum. Aan de Gentse universiteit werd hij doctor in de wijsbegeerte en letteren en kandidaat in de rechten; ook doctor in de staats- en bestuurswetenschappen. Hij was laureaat in universitaire wedstrijden te Gent en Brussel. Hij schreef verscheidene bijdragen in de Studenten Almanak Noord en Zuid. In 1857 schreef hij voor het Liberaal Congres **l'Indivisibilité de la question politique et de la question religieuse**. Klein van gestalte bezat hij eerder een morele dan fysieke schoonheid. Hij had contacten met verschillende intellectuelen en literatoren van zijn tijd o.a. Ferdinand Snellaert, Napoleon Depauw e.a. en met allen verdiepte hij zich in grondige en abstracte discussies, zocht in de filosofie de waarheid die hij in het katholiek geloof niet had gevonden. Hij was ook geïnteresseerd in de opkomende arbeidersbeweging en had contacten met Frans “Kapneuse” Billen, spinner en voorzitter van de “Noodlijdende Broeders”, het eerste syndicaat voor katoenspinners. Samen met Emile Moyson, arbeidersvriend en flamingant, woonde Adolphe Dufranne, filosoof, liberaal en democraat, de vergaderingen van de spinners bij. Moyson en Dufranne (die ervan droomde later de advocaat te worden van de arbeiders) vormden de “brains” van de vereniging. Bij de begrafenis van Dufranne, in december 1858, spraken o.a. zowel Billen als Moyson een grafrede uit. In 1859 verscheen te Brussel: A. Dufranne, **Le libre examen et le dogme catholique. Précédé d'une notice biographique et des discours prononcés sur sa tombe par MM. Bilen et Moyson**.

Hij was te zwak voor lichamelijke arbeid en hij bleef ongehuwd. Zonder beroep. Hij overleed, net als zijn moeder, broers en zussen, aan de gevolgen van een langdurige pijnlijke ziekte. Een week vóór zijn dood had hij zijn godsdienstige en politieke overtuiging en zijn laatste wilsbeschikking op papier gezet. Zijn laatste woorden waren: “Je vais rejoindre le plus grand de tous les papes!” De woorden van een vrijdenker die niet geloofde in de God

van de katholieken, maar in God als absolute rechtvaardigheid en hoogste waarheid. Bij zijn overlijden woonde hij in de Brabantdam 41, nog steeds bij zijn vader. Hij was vrijzinnig en weigerde de sacramenten der stervenden. Hij kreeg als een der eersten in Gent een burgerlijke begrafenis, wat heel veel opzien baarde. Bij zijn uitvaart was er er een massa aanwezig: vrienden, mede-studenten, professoren, talloze belangstellenden en kameraden die speciaal uit Brussel waren gekomen... en nadat de professoren waren weggegaan, beledigingen scandeerden tegen de maatschappij en het geloof. Provinciegouverneur De Jaegher heeft er een lange brief over opgesteld, gericht aan Charles Rogier, minister van binnenlandse zaken (22 december 1858).

Literatuur

Rens, Adolf Dufranne, *Nederduitsch Letterkundig Jaerboekje*, 1859, p. 166.

A. Deprez, *Briefwisseling van Dr. F.A. Snellaert (1809-1872)*, 1978, p. 88.

H. Wouters, *Documenten betreffende de geschiedenis der arbeidersbeweging (1853-1865)*, ICHG, Bijdrage 40, p. 94-95.

Daniël Van Ryssel